

Primăria
Capitalei

Avem deosebita bucurie de a vă invita

JOI, 10 MAI 2018, ORELE 11:00

la evenimentul de lansare a volumului

„EROINELE ROMÂNIEI MARI. DESTINE DIN LINIA ÎNTÂI.”

Cu acest prilej va avea loc și vernisarea expoziției.

Conf. univ. dr. MIREILLE RĂDOI

Director general,
BCU „Carol I”

RSVP: relatii_publice@bcub.ro

Aula Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I”

Calea Victoriei nr. 88

*EROINELE
ROMÂNIEI MARI.
DESTINE DIN LINIA ÎNTÂI*

Albumul pe care îl oferim reprezintă un **OMAGIU** închinat activității și sacrificiului personalităților feminine românești pentru contribuția lor la realizarea și apărarea României Mari. Au fost femei eroine cu nume de neuitat, scrise cu litere de aur în cartea istoriei neamului, au fost destine din linia întâi.

Prin el aducem de asemenea prinosul nostru de recunoștință și sinceră admirație **FEMEII** (...) „care în acest război a depus aceeași muncă neobosită, același patriotism cald, același dispreț pentru moarte și cu drept cuvânt putem zice că și **dânsa** și-a făcut cu aceeași demnitate datoria către țară ca și ostașii pe câmpul de onoare”. (Aristia Pompei)

Ele au fost „*Veșnic răbdătoare și vrednic jertfite, smerite femei, sunteți vrednice de cea mai înaltă admirație pentru soarta voastră.*”

Țăria Voastră, iubirea Voastră, puterea Voastră de renunțare au întărit pe ostașii noștri ca să țină piept dușmanului.

Voi n-ați întrebat niciodată cât va fi de lungă încercarea, ci liniștite ați luat asupra voastră povara dusă până în ziua războiului de bărbații voștri.

Dimineața la răsăritul soarelui și seara la apus, înaintea de a merge la odihnă, voi căutați mereu cărările să vedeți dacă nu se întoarce unul dintre cei plecați.

Așa sunt femeile țării mele”. (Regina Maria)

Aceste figuri extraordinare care s-au ridicat peste nivelul celorlalți muritori, care au reușit să se înalțe peste egoismul și nimicnicia celorlalți, aceste eroine ale neamului românesc nu trebuie uitate.

Câți medici, surori de caritate, infirmiere, farmacistele ș.a. plecați toți și toate de bunăvoie și mânați de același dor, acela de a-și apăra Țara, nu și-au găsit moartea în ghearele altor dușmani, tifosul exantematic, febra tifoidă, dar au salvat viața multor bolnavi și a multor răniți. Câte slujitoare ale Domnului nu s-au jertfit pentru îngrijirea răniților și bolnavilor, câte femei, orașence sau din mediul rural nu au fost victimele acestui război... câte... câte... și câți copii nu le-au murit în brațe... și pe câți de-ai lor nu i-au plâns și nu i-au dus pe ultimul drum... .

Iar la final, Constituția din 1923 nu le-a acordat niciun drept politic cu tot sacrificiul și prinosul de jertfe adus. Art. 6 prevedea acordarea de drepturi politice femeilor, dar a fost amânat... era condiționat „de legi speciale votate cu majoritate de două treimi.” Era trecut așadar, însă, în realitate se amâna și s-a amânat până în 1929.

Aducem calde și sincere mulțumiri următorilor sprijinitori, fără a căror colaborare lucrarea noastră, cu siguranță, ar fi fost mai puțin reușită:

- ↪ Cabinetului Patriarhiei Române
- ↪ Patriarhiei Române, Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române
- ↪ D-lui prof. univ. dr. Ioan Drăgan, Director General al Arhivelor Naționale ale României
- ↪ D-nei dr. Alina Pavelescu, Director General Adjunct al Arhivelor Naționale ale României
- ↪ D-lui dr. Narcis Dorin Ion, Director General al Muzeului Național Peleş, Sinaia
- ↪ D-lui dr. Mircea Hortopan, Director de Patrimoniu al Muzeului Național Peleş, Sinaia
- ↪ D-lui Cristian Dragoș Căldăraru, Directorul Muzeului de Istorie „Paul Păltânea”, Galați
- ↪ D-nei Oana Ilie și d-lui dr. Cornel Constantin Ilie – Muzeul Național de Istorie a României
- ↪ D-nelor Luminița Iordache și Anca Ionescu – Muzeul Național Militar „Ferdinand I”, București
- ↪ Muzeului Național al Hărților și Cărții Vechi, Colecția Dana și Adrian Năstase
- ↪ D-nei Cristina Popescu, Director General – S.C. Romfilatelia S.A.
- ↪ D-nei Luminița Toncu, Șef Serviciu Editare Documentare Dpt. – S.C. Romfilatelia S.A.

- D-nei profesor Elena Cârlan-Ungureanu, Președinte al Societății Naționale a Femeilor Ortodoxe Române
- D-nelor Carmen Dobre, Marilena Apostolescu, Corina Moga, Dana Karimi, Silvia Dascălu, Mihaela Dragu și domnului Cătălin Mirea – Biblioteca Academiei Române
- D-nei dr. Cătălina Macovei, Șef Cabinet Stampe – Biblioteca Academiei Române
- D-nelor dr. Anca Andreescu, Șef Serviciu Colecții Speciale și dr. Adriana Dumitran – Biblioteca Națională a României
- D-nei Eva Dinu, Șef Colecții Speciale – Biblioteca Județeană „George Barițiu”, Brașov
- D-nei dr. Ruxandra Moașa Nazare – Biblioteca Județeană „George Barițiu”, Brașov
- Editurii Basilica și Editurii Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române
- Editurilor Casa Editorială Ponte, Doxologia, Paideia și Polirom
- Societății Romfilatelia
- Prințului Mihai Dimitrie Sturdza (genealogist, București)
- D-nei Ioana Irina Rîșcuția, nepoata Adinei (Alexandrina) Polizu-Micșunești și a Irinei Procopiu
- D-nei Ioana Alexandra Wild, nepoata lui Ion Lapedatu și Președinta Fundației Lapedatu și d-lui Andreas Wild, vicepreședinte al Fundației Lapedatu
- D-lui Ion Nicolae Chrissoveloni (om de afaceri, București)
- D-lui Dan Culcer (ziarist, Franța)
- D-lui Mihai Cantuniari, scriitor, poet, jurnalist, nepotul doamnei Eliza Leonida
- D-lui Radu Negrescu-Suțu (scriitor, Franța)
- D-lui Alexandru Cazaban (New-York, SUA)
- D-nei Roxane Reboul, descendentă a familiei Caragiani (Franța)
- D-lui prof. univ. dr. Zoltán Rostás
- D-lui Rareș Tudorache
- Starețelor Mănăstirilor Pasărea, Suzana, Țigănești și Agapia
- Familiei Petre și Rodica Culcer (București)

Ilustrația folosită în lucrare provine din fondurile aflate la: Arhivele Naționale ale României (SANIC și SANJ Brașov), Biblioteca Academiei Române (Cabinetul de Stampe), Biblioteca Națională a României (Colecții Speciale), Biblioteca Județeană „George Barițiu” din Brașov (Colecții Speciale), Muzeul Național de Istorie a României (Fototeca), Muzeul Național Militar „Regele Ferdinand I”, precum și din unele colecții particulare, din lucrări publicate și de pe site-uri online (Europeana 1914-1918 ș.a.).

Prof. univ. dr. Adina Berciu-Drăghicescu

Hortensia Papadat-Bengescu (1876-1955)

Arhivele Naționale ale României, Serviciul
Arhivelor Naționale Istorice Centrale,
Colecția Documente Fotografice

*„Eu, când vreau să înțeleg bine un lucru, îl îmbrac în simbol și mă luminez.”
„Nu sunt decât un artizan, unul al sufletului prin cuvânt.”*

Fiica generalului Bengescu și a profesoarei Zoe Ștefănescu, s-a născut pe 8/20 decembrie 1876 în comuna Ivești, județul Galați. În perioada 1887-1894 a studiat la Pensionul de Fete „Dimitrie Bolintineanu” din București. În 1896 s-a căsătorit cu magistratul Nicolae Papadat având împreună 4 copii. A debutat târziu, la 46 de ani, în 1912 scriind în presa culturală articole și poezii în limba franceză.

În 1919 și-a editat primul roman „Ape adânci”, Eugen Lovinescu apreciind-o și devenindu-i mentor. Scrierile sale din perioada 1925-1938 o înscrisu pe Hortensia-Papadat Bengescu în categoria romanului psihologic modern, în 1946 conferindu-i-se Premiul Național pentru Proză.

În 1916 când s-a declanșat războiul Hortensia afirma cu mândrie: „Război! Fiecare acum era soldat și orice loc era o tabără.”

În timpul Primului Război Mondial, s-a înrolat soră de caritate voluntară la Crucea Roșie Română lucrând în spitalul din Focșani și în Gara din Focșani. Experiența trăită în această perioadă a impresionat-o mult și a imortalizat-o în romanul *Balaurul* și în *Jurnalul* său.

A observat războiul atât în sălile spitalului, cât și pe peroanele Gării din Focșani unde veneau și plecau trenurile sanitare. Hortensia Papadat Bengescu a însoțit uneori furgonul cu militari răniți preluați din Gara Focșani, iar trenul care venea dinspre Mărășești i-a inspirat titlul unui roman, „Balaurul”. A fost impresionată și a avut o milă profundă pentru „creatura umană sfârțecată în lupte”, pentru „omul căruia i se vede inima”, pentru „micul om de pământ galben”, relatări pe care le-a imortalizat în romanul de război *Balaurul*, balaurul fiind numele dat trenului care aducea miile de răniți de pe front. Balaurul, titlul romanului său, era întruchiparea răului și a cruzimii omenești, balaurul era trenul sanitar „cu ochii de foc, (...) negru și lung, cu geamurile întunecate, ca o reptilă sumbră”. Și răniții care se „grămădeau în durere unii peste alții, se târau de la unii la alții, se dezlegau de pansamente unii pe alții, se legau iară” i-au trezit o compasiune greu de descris în cuvinte.

În roman, Hortensia Papadat-Bengescu mărturisea că dacă îi scapă numele unui rănit, „nu mai pot scrie până când nu-l aflu. Dacă nu-mi amintesc sala anume din spital a vreunui episod, aștept până îmi aduc aminte că era cea de la etaj la stânga (...)”

A fost impresionată de sufletul omului dar mai ales a impresionat-o sufletul femeii care este, după propria afirmație: „...o ciudată vietează; are foame și sete nestinsă. În războiul ăsta care abia începuse el fusese de la început supus la grele lupte. Târât departe pe drumurile necunoscute ale celor dragi și plecați, încremenit de grije, abătut de dorințe, adesea rupt și sfârșit ca să se poată împărți; stors și pustiu el tot cerea aliment, vroia încă în dorul iubiților lui împrăștiate să aibă acolo aproape de el, casa care să-l umple provizoriu, să-l înșele trecător; lipsit de interes și bucurie el tot cerea un interes, o bucurie cât de mică.”

Contemporanii au descris-o ca fiind „o persoană distinsă, de remarcabilă distincție, de statură înaltă, părul bălai care-i împodobește chipul de femeie, puțin obișnuită (...) Vorbea puțin afectat fără să o facă intenționat”. (I. M. Dimitrescu, publicist focșănean care a cunoscut-o).

Bibliografie: *Adevărul literar și artistic*, 11-18 iulie 1937, nr. 366-367, p. 5-6; RĂDULESCU, Carmen Ligia. *Hortensia Papadat-Bengescu: marea europeană a anilor '30*. București: Recif, 1996; SAVIN, Nastasia. *Dimensiuni ale spațiului și Marele Război în romanul românesc interbelic: „Pădurea Spânzuraților” de Liviu Rebreanu, „Balaurul” de Hortensia Papadat-Bengescu, „Întunecare” de Cezar Petrescu și „Ultima noapte de dragoste, prima noapte de război” de Camil Petrescu*. Brăila: Editura Sfântul Nicolae, 2010. DĂRDALĂ, Florin. *Povestea neștiută a șederii Hortensiei-Papadat Bengescu la Focșani*. *Ziarul de Vrancea* [online]. 11 mai 2015 [Accesat 14 iulie 2017]. Disponibil la: <https://www.ziaruldevrancea.ro/special/educatie/1588816973-povesteanestiuta-a-sederii-hortensiei-papadat-bengescu-la-focsani.html>; PĂRVULESCU, Ioana. Je est un autre: În lumea bărbaților – Jurnalul Hortensiei Papadat-Bnegescu. *România Literară*, 2002, nr. 7 [Accesat la 14 iulie 2017]. Disponibil la: http://www.romlit.ro/n_lumea_brbailor_-_jurnalul_hortensiei_papadat-bengescu_-. **prof. univ. dr. Adina Berciu-Drăghicescu**

Colecția
S.C. Romfilatelia S.A.

Hortensia Papadat-Bengescu în fața casei sale din Buzău, alături de fiul cel mare, Nicolae Papadat, august 1908.

Cota 32650, Muzeul de Istorie „Paul Păltânea”, Galați

Maica Mina (Marina) Hociotă

